

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku R.S. i Spółki Rolnej K. Sp. z o.o. z siedzibą w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej Spółki Rolnej K. Sp. z o.o. z siedzibą w K. od wyroku Sądu
Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od Spółki Rolnej K. Spółki z o.o. w K. na rzecz
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. 240 zł (dwieście
czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację R.S. i apelację Spółki Rolnej K. Sp. z o.o. z siedzibą w K. od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. o podleganie ubezpieczeniom społecznym.

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca R.S. w okresie objętym zaskarżoną decyzją nie świadczyła usług na rzecz Spółki w ramach wykonywanej pozarolniczej działalności gospodarczej, a w ramach umowy określonej z art. 750 k.c. Zdaniem Sądu pierwszej instancji nie sposób uznać, że czynności odwołującej R.S. na rzecz

płatnika Spółki Rolnej K., wykonywane były we własnym imieniu. Efektem spornej umowy, nazwanej zresztą adekwatnie umową o świadczenie usług, było wykonanie czynności związanych z obsługą zwierząt (przygotowanie i zadawanie paszy, dojenie, obsługa urządzeń służących do dojenia, uporządkowanie obory, praca pielęgnacyjna przy obsłudze bydła, ochrona mienia) przez zleceniobiorcę pod wskazanym adresem (na terenie spółki K.) w czasie ustalonym przez obie strony. Zdaniem Sądu Okręgowego podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym przez osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, wynika z przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Działalność wykonywana w imieniu zleceniodawcy nie jest ze swej istoty pozarolniczą działalnością gospodarczą, stąd w razie wykonywania czynności nie we własnym imieniu, nie jest możliwe podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego pomimo zgłoszenia faktu rozpoczęcia z dniem 26 stycznia 2006 r. prowadzenia działalności usługowej wspomagającej chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, odwołująca działalności tej faktycznie nie wykonywała. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej o działalności gospodarczej możemy mówić w sytuacji, gdy spełnione są łącznie trzy przesłanki: zarobkowość, zorganizowany charakter oraz ciągłość. Sąd Apelacyjny uznał, że nie jest spełniona przesłanka zarobkowego charakteru podejmowanych czynności, gdy strona jedynie pozoruje taką działalność w sytuacji, gdy nie ma to jakiegokolwiek racjonalności poza perspektywą nabycia świadczeń z ubezpieczenia społecznego, po uprzednim wejściu do systemu pod pozorem prowadzenia działalności gospodarczej. Wskazał, że R.S. nie ponosiła żadnego ryzyka gospodarczego w związku z wykonywaną pracą, co jednoznacznie świadczy o tym, iż nie mogła świadczyć usług dla Spółki Rolnej K. Sp. z o.o. w K. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Ponadto nie wykonywała działalności gospodarczej we własnym imieniu (na własny rachunek), a jedynie świadczyła pracę najemną na rzecz pracodawcy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 750 i art. 752 k.c., art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 5b ust. 1 w związku z art. 5a pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, art. 20 i art. 22 Konstytucji RP w związku z art. 2 oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, art. 83 Konstytucji RP, a także na naruszeniu przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy: art. 383 k.p.c. w związku z art. 321 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że w przedmiotowej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz jest ona oczywiście uzasadniona. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego skarżąca uzasadniła tym, że niniejsza sprawa ma istotne znaczenie nie tylko dla skarżącej Spółki, zainteresowanej R.S. oraz dalszych podmiotów współpracujących ze Spółką Rolną K. Spółką z o.o., ale wręcz dla całej branży produkcji rolniczej i hodowlanej, gdyż skutek tego orzeczenia eliminuje z rynku gospodarczego możliwość działania jednoosobowych podmiotów gospodarczych jako samodzielnych i prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, uznając te formy współpracy generalnie zawsze za umowy zlecenia i to w oderwaniu od stanu konkretnej sprawy. W ocenie skarżącej jest to zbyt daleko idąca ingerencja w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej chronioną prawem wspólnotowym oraz Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, a co więcej błędnie kwalifikująca te stosunki prawne jako umowy zlecenia.

O oczywistej zasadności skargi świadczy zdaniem skarżącej odmienna kwalifikacja przedmiotu rozstrzygnięcia przez Sądy obu instancji bez wyjaśnienia tej kwestii w obu uzasadnieniach wyroków sądów pierwszej oraz drugiej instancji, gdyż jest ona sytuacją nietypową a wręcz nadzwyczajną, która w tym zakresie powinna podlegać kontroli, albowiem przepisy kodeksu postępowania cywilnego takiej sytuacji w ogóle nie przewidują. Jej dopuszczalność jest wykluczona, o ile nie zaistnieją przesłanki ustawowe - co tutaj nie miało miejsca. W efekcie rozstrzygnięcie tych kwestii, zdaniem skarżącej, będzie miało niewątpliwie istotny walor społeczny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, LEX nr 2080880). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13). W rozpoznawanej sprawie skarżąca sformułowała zagadnienie prawne bez wskazania przepisów prawa, na gruncie którego się ono ujawniło.

Chybiony jest również zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym Sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość

zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). W rozpoznawanej sprawie skarżąca nie wskazała bliżej, na czym owa oczywista zasadność miałyby polegać. Należy zauważyć, że orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.